

A MAGYAR RENDŐRSÉGI FOTÓZÁS 150 ÉVE

ELŐJÁRÓBAN

A magyar fotótörténettel számtalan szerző foglalkozott már - szerencsére. A fotográfusok munkáit, munkásságát bemutató albumoktól az érdeklődési körökön keresztül (amatőr, sport, természet, portré), a stílusokat rögzítő (magyaros, avantgard, szocio, riport) műfajokig.

Viszont eddig a rendőrségi fotózás nem kevesebb, mint 150 éves történetéről átfogó tanulmánnyal nem találkoztam. Egyes részterületek már képezték kutatás tárgyát, de összefüggéseiben senki nem vállalkozott ennek a területnek a vizsgálatával, sajátosságainak bemutatásával. Elhatároztam: megpróbálom!

Tettem azért is, mert 40 éves fotografálási múltam valamilyen formában mindig kötődött a rendőrséghez. Éveket töltöttem el a Pest megyei rendőrökkel, jártam az ifjúságvédelmi osztály munkatársaival, a mentőkkel, krimiknél, baleseteknél, a börtönökben betörők, rablók, gyilkosok között „éltem”, a kábítószeresek zárt világában a ragasztósoktól a kemény drogokat használókig mindenkivel találkoztam. Igyekeztem megismerni a prostitúció világát itthon és külföldön. Szállítottam „művészeket” külföldi szex-színházakba, segítettem Mogyoródon sátrat állítani a szolgáltatás végzéséhez, „futtattunk” lányokat a kocsisoron, ott voltam Pécsen az első hazai lazulást segítő reprezentatív nyugati mintájú fitness-komplexum idillikus avatásán.

A „Babylon” a Tettyén, a Mileva sétányon, ősfákkal álcázott környezetben húzódott meg, a rendszerváltás előtt kedvelt pihenőhelyeként szolgált Aczél elvtársnak, s a politikai vezetők kiválasztottjainak. Ezt a 12 szobás komplexumot vette meg a Pécsről évtizeddel azelőtt elszármazott Merkle házaspár, akik nyugaton tökéletesre fejlesztették a vendéglátás e kuriózumszámba menő változatát, majd hazatérve megszerették a házacskát, s átalakították a célnak megfelelőre. A 12 kamera, 3 doberman kutya, és 5 kigyúrt testőr vigyázott a relaxáló vendégek nyugalma. Állíthatom, Európa legszínvonalasabb Relax-Centerei között tartották számon.

Kiállítási anyagot készítettem „Lesz e gyümölcs a fán?” címmel (Petőfi) a fiatalokat érő veszélyekről, Mentőápolói vizsgát is tettem, évekig

vonultam a mentőkkel, pártfogásom alá vettem börtönből szabadult fiatallembert, brigádot szerveztem, s vittem ki St. Pauliba, a „Salambo” szexszínház rekonstrukcióját elvégezni, ismét csak „együtt élve” a transzvesztita művészekkel.

1992-99 között mint bűnügyi riporter 4500 kriminális esetről voltam jelen, s tudósítottam azokról.

A több tízezer kép és az 1500 filmtudósítás nagyobbik fele az újságolvasók és tévénézők tájékoztatását szolgálta, de sok készült a bűnt üldözők számára is. Tárgyalásokon bizonyítékként használták fel képeimet, többszörös gyilkos elfogásában is közreműködtem.

A Magyar Rendőr (1947-1989) fotóarchívumának spontán megmentése 1992-ben számomra természetes cselekedet volt. Filmet szemébe dobni... – súlyos bűnnek tartottam akkor is, most is. Ma csak azok neheztelnek ezért rám, akiknek lelkiismereti kérdést jelenthet ez a leletmentés. Országosan is sok értékes anyag ment akkoriban veszendőbe, ez a félmillió filmkocka viszont megmaradt, a kecskeméti Magyar Fotográfiai Múzeumba került Kincses Károly barátomnak, a múzeum igazgatójának segítségével. Ennek az értékes kordokumentumnak a feltárása – tudom – rám vár.

Amikor a Nemzeti Kulturális Alap pályázatára szinopszisomat beadtam tudtam, hogy hatalmas fába vágom fejszémet, de amikor ezzel a ténnyel a valóságban is szembesültem, rá kellett jönnöm, hogy első feladatomban a dolgozat címét megváltoztatni: „Egy életfogytig tartó kutatás”-ra.

Már azt is sejtem: sajnos még így is kevés lesz az idő. ...

Nem az első eset, amikor megpróbálnak lebeszélni leletmentési akciómról. Szép szóval, de bírósággal fenyegetve is. Először az a lap akart keresztbe tenni, amelyik korábban a legnépszerűbbnek számított a maga 350 ezres példányszámával. Egy külföldi tulajdonos megvásárolta az „Ifjúsági Magazin” nevet, és átalakította a lapot olyanná, amilyennek ő elképzelte, a „kor követelményeinek megfelelőre”.

Amikor mi, a régi gárda (külső-belső munkatársak voltunk vagy szá-

zan a 40 év alatt) meg kívántuk ünnepelni az IM 40. születésnapját (melynek leghosszabb ideig én voltam a munkatársa: 18 évig), egy site beindítását terveztük. Persze a jelenleg Ifjúsági Magazinak nevezett kozmetikai nyomtatvány ifjú titánjai meg akarták tiltani, hogy ünnepeljünk, emlékezzünk arra a „Lapra”, ifjúságunk ifjúságára.

Tipikus mai lendülettel az újságíró-gyakornokok hada megjelent, megszálta zártkörű rendezvényünket, és látványosan messze elmaradva az emberi normáktól- a modorról nem is beszélve - „jól érezték magukat”. A főszerkesztő, akinek már nevét is felejtettem, perrel fenyegetett meg, ha megpróbálunk az ő beleegyezésük nélkül bármit feltenni az internetre, a régi időkre emlékezve.

Mondanom sem kell hogy „nagyon megijedtem”, pont akkor zárult egy másik per, igaz, felmentéssel a MUOSZ etikai bizottságánál, valamint a Fővárosi Bíróságon, ugyanis a „Hekus” magazin főszerkesztőjének sem rejtettem véka alá véleményemet kiadványáról.

Természetesen a tervezett tartalom a régi szerkesztők által összegyűjtött emlékekkel felkerült a világhálóra (www.rimretro.hu) címmel. Az „r” betűt azért tettem a lap neve elé, nehogy valaki még csak véletlenül is arra gondoljon, hogy közösséget akarunk vállalni a mostani lappal. Az iwiv-en annyi szimpatizánsunk van, mint gondolom a jelenlegi lap egész olvasótábora.

Ezek az „ellen-kísérletek” csak további erőt adnak a munkához, folytatom, amit elkezdtem, lehetőségeim szerint mentem a múlt maradványait. Ismerve a gyarló embereket - csak mosolygok ezeken a „bepróbálkozásokon”. Velük szemben könnyű helyzetben vagyok, de akadnak - tudatlanságomból eredően - számomra alattomos ismeretlen kórok, a fejlődő világ velejárói, amikkel szemben nem készültem fel kellőképpen.

Ilyen alattomosan érkezett az „első számú közellenség”, Bill Gates úr. Nem hallgatom el saját balgaságom sem. Nem végeztem párhuzamos, biztonsági mentést anyagaimról. Így aztán 2009 nyarán a bináris technika ördöge cenzúrázta előző írásomat. Egy reggel arra keltem, hogy vadonatúj 500 GB-os winchesterem nem ébred velem. Kétségbeesésemet

követően megpróbáltam a lehetetlent, de sajnos a világ legtekintélyesebb varázslóinak számító cégeknek sem sikerült winchesteremből előcsalni a már megírt gondolataimat, illetve egy év alatt gyűjtögetett dokumentumaimat. Ez az adatvesztés, nemcsak két hónapos kiesést jelentett az életemből, de hitemet is veszítvén, talán életem végéig meghatározza iszonyomat-viszonyomat Bill Gates úr találmányához.

Magyarország két legjobb adatmentő cége is próbálta az adatokat visszaállítani – hiába

Így sajnos sok pótolhatatlan, megismételhetetlen dokumentum-, és fénykép-reprodukció veszett el

Persze tudom, hogy papíralapon megírt gondolatok is elszállhatnak, még csak nem is kell hozzá nagy szél, vagy politikai vihar.

Remélve, hogy immár semmi nem állja útját gondolataimnak, mély levegőt véve, hozzákezek újból a magyar rendőrségi fotográfia 150 éves történetének megírásához!

Szurkoljanak nekem!

Budapest, 2009. október 1.

Urbán Tamás

1.

A RENDŐRSÉG MUNKATÁRSAI ÁLTAL KÉSZÍTETT KÉPEK